

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: 1 K 7, 29 – 40

Text: 1K 7, 40 b *Myslím, že i já mám Ducha Božího.*

Ve svém mládežnickém věku jsem často viděl věci hodně černobíle: Buď jsem věřící nebo nejsem. Buď jdu do nebe nebo do pekla. Moje teologie byla samá generalizace a kategorické soudy. Pravá víra pro mě představovala zcela nekompromisní postoje. Takové bylo i moje chápání bible. Měl jsem v oblíbě citáty typu: „Kdo má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, nemá život.“ Nebo: „Vaše slovo buď `ano, ano – ne, ne` ; co je nad to, je ze zlého.“ A hlavně to Pavlovo pregnantní vyjádření: „Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho.“

A teď najednou čtu u Pavla: „Myslím, že i já mám Ducha Božího.“ Co to je za vágní výpověď? Tak buď mám nebo nemám. Ale „myslím...?“ Jak si to mám přebrat? A kuriózní na tom je, že to píše tentýž apoštol Pavel, který je jindy tak přesný. Tak má Ducha Božího nebo nemá? Nebo si jenom myslí, že ho má? Když si to slovíčko přeložíme z řečtiny, tak znejistíme ještě víc, protože znamená: „domnívat se“, „mínit“, „považovat za něco“, či dokonce pouhé „zdát se“. Jak může apoštol používat tak vágní až relativistické vyjádření? Přece musí vědět, zda má Božího Ducha nebo ne. Od toho je dogmatika. Nebo to neví a jenom se to domnívá a zároveň připouští, že Ducha svatého mít nemusí? To je opravdu divný verš podobně, jako třeba 1Tím 4,10: „Bůh je Spasitel všech lidí, zvláště věřících.“ Tak všech nebo věřících? Takovéto verše mě v bibli iritují.

Jenže ono to tím jedním či dvěma verši nekončí. V téže kapitole 1. Korintským, jen o pár řádků výš apoštol relativizuje i samu bibli a dokonce si dovolí rozlišovat, co je v ní Boží slovo a co je jen slovo lidské. Něco prý říká skutečně Pán a něco jen Pavel. Já jsem si vždycky myslel, že celá bible je slovem Božím a najednou od Pavla čtu: „teď pravím já a ne Pán“. Takže teď Bůh nemluví. Je to sice slovo z bible, ale Boží slovo to není. Kde ještě máme příklady toho, že něco v bibli není Božím slovem? Co byste řekli takovému krásnému starozákonnímu žalmu 91: „On svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě chránili na všech tvých cestách. Na rukou tě budou nosit, aby sis o kámen nohu neporanil.“ Říká nám to Bůh a je to Boží slovo, nebo to říká satan a je to ďábelské pokušení? Nebo to říká žalmista, a pak záleží na místě, době, situaci, kontextu, literárním žánru a mnoha dalších faktorech? A tak jsem došel k tomu, že Bibli zjevně nelze používat mechanicky. Spíš je to tak, že když čteme biblický text, tak jednou to k nám může promluvit jako oslice k Bileámovi, ale podruhé totéž slovo třeba jako satan k Ježíšovi.

Vratme se ale zpátky k tomu zvláštnímu výroku apoštola Pavla. On říká: „Myslím, že i já mám Ducha Božího.“ V jaké souvislosti pronesl tento podivný výrok? Nejednalo se o žádný teologický výklad, ale o manželské poradenství. Apoštol, který bývá jinak velmi dogmaticky nesmlouvavý a přesný, se v tomto případě vyjadřuje velmi nepřesně a neurčitě. V jeho řeči často najdeme obraty typu: „Nemám žádný rozkaz Páně, ale dávám jen radu jako ten, kdo je hoděn důvěry.“ Nebo jiný výrok: „To ovšem říkám jako ústupek, ne jako příkaz. Přál bych si totiž, aby všichni lidé byli jako já; ale každý má od Boha svůj vlastní dar, jeden tak, druhý jinak.“ Pavlovou motivací je pomoc člověku. Píše: „To vám říkám, abych vám pomohl, ne abych vás uvedl do nesnází.“ Vidíte, že za Pavlovou

argumentací je vidět jistá svoboda a velká míra empatie namísto zákonické přísnosti. A to dokonce i v případě, kdy cituje jasné Boží přikázání. Třeba to o nerozlučitelnosti manželství. Pán přikazuje: „žena ať od muže neodchází“, píše Pavel. Logicky vzato, ta žena nemá jinou možnost než poslechnout, jinak by přestoupila Boží příkaz a zhřešila. Ale Pavel to takto přísně nevidí. I přes jasné Boží přikázání Pavel podobně jako Ježíš připouští, že přesto může k rozvodu dojít. Takzvaně „pro tvrdost lidského srdce“. A když už se to tedy stane, když už ta žena od muže odejde, dobrá, ať odejde. Ale ať se raději znovu nevdává nebo nejlépe ať se s mužem zase smíří, míní apoštol.

Bratři a sestry, proč zrovna tohle téma tak široce rozebírám? Chci na tom jen ukázat, že i takový dogmatický teolog, jakým je apoštol Pavel, má ve svém přesvědčení jistě ne bezbřehou, ale přece jen jakousi toleranci, a dovede si uchovat dostatek manévrovacího prostoru a svobody v pastoračně citlivých záležitostech.

Nejde přitom o znevažování a relativizaci Božího slova. To platí vždy a stále. Jde jen o jeho praktické uplatňování. Tady se totiž ukazuje, jak je Boží slovo „živé a mocné a že je jako dvousečný meč, který proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce“. Tedy Boží slovo je živé, tzn. nemá povahu neměnné statické litery zákona, ale živého a citlivého organismu. Boží slovo nerovná se litera zákona, nýbrž duch zákona. Zároveň je jako dvousečný meč, což je obraz něčeho, co přináší riziko nejen pro protistranu, ale i pro toho, kdo s takovým mečem zachází. A nakonec je Slovo Boží tím, co proniká do hloubky a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce. Tzn. že nesoudí povrchně, jen podle viditelných skutků, ale zkoumá motivy, pohnutky a příčiny lidského jednání. Proto je Boží slovo spravedlivější než jakékoliv lidské hodnocení. Protože člověk hledí jen na to, co má před očima, a tudíž má jen omezené spektrum vidění, v tom nejhorším případě vidí jen černobíle. Ale Hospodin našťástí hledí k srdci. Tedy, aspoň si to tak myslím. A myslím, že i já mám Ducha Božího.

Modlitba: *Pane, my lidé si často v životě nevíme rady, bloudíme, jsme nejistí, tápeme a neustále přitom hřešíme. Prosíme, odpusť nám, tak jako i my odpouštíme jiným viníkům, neboť nevědí, co činí. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane náš, Ježíši Kriste, neseme před Bohem odpovědnost nejen za své životy, ale i za své bližní. Proto se k tobě za ně modlíme. Prosíme tě v této chvíli především za lidi, kteří trpí válečným konfliktem na Ukrajině. Z bible víme, že dovedeš ukončit boje a násilí. Modlíme se za lidi, kteří jsou dezorientovaní, nerozeznají pravdu od lži a nerozumí tomuto světu. Z bible víme, že ty dáváš svoji moudrost těm, kdo ji hledají. Prosíme tě za lidi, kteří nedovedou odpustit těm, kdo hřeší. Z bible víme, že tys odpustil všem, kteří nevědí, co činí. Pane, prosíme tě za lidi, kteří nerozumí tvému evangelii. Z bible ho můžeme vyčíst a zvěstovat. Modlíme se za lidi, kteří si nevědí rady se svým životem a nevědí, jak řešit své problémy. Z bible víme, že ty dáváš naději. Modlíme se za manžele, aby se milovali a byli si věrni. Z bible víme, že ty si to tak přeješ. Modlíme se za děti, aby vyrůstaly se svými rodiči v prostředí zdravé rodiny. Z bible se i děti učí poznávat tě. Modlíme se za lidi, které trápí nemoc, postižení, či jakákoliv újma. Z bible víme, že ty uzdravuješ. Modlíme se za tvou církev, aby se držela tvého evangelia, nechala se tebou vést a počítala s tvým příchodem. Z bible víme, že ty jsi s námi až do skonání tohoto věku. Amen.*